

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

ศิลปะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

ทวีศักดิ์ จริงกิจ ศป.บ., ศศ.ม.

ธวัชชัย รัตนะราช ศ.บ.

ธีระพงษ์ บุญสะอาด ค.บ.

อาภรณ์ แสงทินทอง ค.บ.

ผู้ตรวจ

ภวัตส์ สังข์เผือก ค.บ., กศ.ม.

ว่าที่ ร.ต. รุ่งเรือง แสนสมัคร ศษ.บ., ศษ.ม.

ชุตินัน ศรีแสงไทยสุข ศล.บ., ค.ม.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

วิทยา อภิรัตน์พันธ์ ค.บ., ศศ.ม.

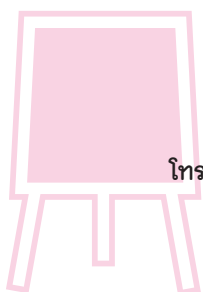
ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช **สำราญราษฎร์**

๒๑๖-๒๒๐ ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๙๙๙๔ • ๐๒ ๒๒๒ ๕๙๙๑-๒ FAX ๐๒ ๒๒๕ ๖๕๕๖ • ๐๒ ๒๒๕ ๖๕๕๗

email: info@wpp.co.th

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

ศิลปะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

ทวีศักดิ์ จรุงกิจ

ธวัชชัย รัตนะราช

ธีระพงษ์ บุญสะอาด

อาภรณ์ แสงทินทอง

ผู้ตรวจ

ภาวดี สักดิ์เพือก

ว่าที่ ร.ต. รุ่งเรือง แสนสมัค

ชุตินัน ศรีแสงไทยสุข

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์

วิทยา อภิรัตน์พันธ์

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-974-18-7915-1

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเจียงชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่มนี้จัดทำขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับให้นักเรียนและครูใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลางที่หลักสูตรกำหนด รวมทั้งพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะสำคัญตามที่ต้องการทั้งด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำประโยชน์ให้สังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ศิลปะ เล่มนี้ ยึดแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของศิลปะและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยพัฒนานักเรียนแบบองค์รวมอยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการความคิดรวบยอด ที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้ตามศักยภาพสมอง (Brain-based Learning) ซึ่งเน้นการเรียนรู้ให้ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) เน้นทักษะที่สร้างเสริมความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดตามหลักสูตร

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ศิลปะ เล่มนี้จะสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ด้านศิลปะ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

คณะผู้จัดทำ

คำชี้แจง

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่มนี้ ได้ออกแบบให้มืองค์ประกอบ ดังนี้

๑

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยแยกออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง (ตามหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๑๐/ว ๑๕๔๓ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖) ซึ่งตัวชี้วัดระหว่างทางพิมพ์ด้วยตัวอักษรสีดำ ส่วนตัวชี้วัดปลายทางพิมพ์ด้วยตัวอักษรสีฟ้า

๒

สาระการเรียนรู้แกนกลาง เป็นองค์ความรู้และทักษะรวมทั้งเจตคติและค่านิยมที่จำเป็น ซึ่งนักเรียนทุกคนควรเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

๓

สาระการเรียนรู้ เป็นการรวบรวมเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้มาจัดระเบียบแสดงความเชื่อมโยงของเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้นั้น ๆ

๔

ประโยชน์จากการเรียนรู้ นำเสนอไว้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้และทักษะจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๕

คำถามนำ-กิจกรรมนำ (ลองคิด ลองตอบ) เป็นคำถามหรือสถานการณ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจต้องการที่จะค้นหาคำตอบ

๖

เนื้อหาและภาพประกอบ เนื้อหาตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ภาพประกอบที่นำมาใช้ประกอบเนื้อหาได้ระบุที่มาไว้ใต้ภาพหรือข้างภาพ ส่วนภาพที่ไม่ได้ระบุที่มาเป็นภาพจากคลังภาพของบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๗

ความรู้เสริม/เกร็ดความรู้ (ศิลปะน่ารู้ ดนตรีน่ารู้ นาฏศิลป์น่ารู้) เป็นความรู้เพื่อเพิ่มพูนให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น

๘

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ หรือกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกิจกรรมที่กำหนดไว้เมื่อจบเนื้อหาแต่ละช่วง แต่ละตอน เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา เหมาะสมกับวัย สะดวกในการปฏิบัติ กระตุ้นให้นักเรียนได้คิด และส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๙

รายการอ้างอิง เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่นำมาใช้ประกอบเนื้อหา เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน

๑๐

บทสรุป ได้สรุปเนื้อหาไว้เพื่อเป็นการทบทวนความรู้หรือการเรียนรู้กว้าง ๆ อย่างรวดเร็ว

๑๑

กิจกรรมเสนอแนะ หรือกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกิจกรรมเสนอแนะให้นักเรียนได้ปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะตามตัวชี้วัดชั้นปี ทักษะการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหาของนักเรียน

๑๒

โครงการ เป็นการให้นักเรียนปฏิบัติโครงการโดยเสนอแนะหัวข้อโครงการไว้ให้นักเรียนปฏิบัติ

๑๓

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมที่เสนอแนะให้นักเรียนได้นำความรู้ ทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๑๔

คำถามทบทวน เป็นคำถามเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๑๕

บรรณานุกรม เป็นรายชื่อหนังสือ เอกสาร เว็บไซต์ที่ใช้ประกอบการเขียน

๑๖

อภิธานศัพท์ เป็นคำสำคัญที่แทรกอยู่ในเนื้อหา ซึ่งพิมพ์ด้วยตัวอักษรสีแดงและนำมาจัดเรียงตามลำดับตัวอักษรพร้อมคำอธิบาย

สารบัญ

ทัศนศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ศิลปะ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๑. เส้น
๒. สี
๓. รูปร่างและรูปทรง

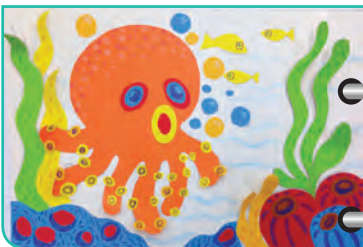
๑

๒

๕

๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

สร้างสรรค์งานศิลป์

๑. การวาดภาพเพื่อถ่ายทอดเรื่องราว
๒. ภาพปะติดจากกระดาษ
๓. งานทัศนศิลป์ ๓ มิติ
๔. งานโครงสร้างเคลื่อนไหว
๕. การบรรยายงานทัศนศิลป์เบื้องต้น

๑๕

๑๖

๑๘

๑๙

๒๔

๒๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

งานศิลป์ถิ่นไทย

๑. ความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน
๒. งานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

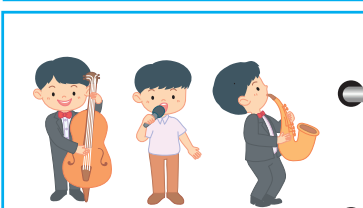
๓๓

๓๔

๓๗

ดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ลีลันของเสียง

๑. ลักษณะการเกิดเสียง
๒. ลีลันของเสียง
๓. การฟังเสียงลักษณะต่าง ๆ

๔๖

๔๗

๕๔

๕๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

ดนตรีพาเพลิน

๖๔

๑. การเล่นเครื่องดนตรี
๒. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบดนตรี
๓. การขับร้อง
๔. ความหมายและความสำคัญของเพลง

๖๕
๗/๑
๗/๔
๗/๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

ดนตรีในท้องถิ่น

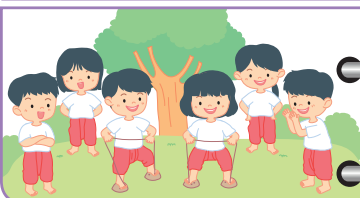
๘๓

๑. บทเพลงในท้องถิ่นหรือเพลงพื้นบ้าน
๒. ดนตรีกับกิจกรรมในวันสำคัญ

๘๔
๘๗

นาฏศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗

การละเล่นพื้นบ้าน

๙๖

๑. ที่มาของการละเล่นพื้นบ้าน
๒. การละเล่นพื้นบ้านในแต่ละภาค

๙๗
๙๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

การแสดงนาฏศิลป์เบื้องต้น

๑๐๘

๑. การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบ
๒. นาฏยศัพท์
๓. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์
๔. การแสดงท่าทางประกอบเพลงม้าย่อง

๑๐๙
๑๑๔
๑๑๖
๑๒๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

มารยาทในการชมการแสดง

๑๒๓

๑. การปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการชมการแสดง
๒. ข้อดีของการมีมารยาทในการชมการแสดง

๑๒๘
๑๓๐

หน่วย การเรียนรู้ที่ ๑

ศิลปะ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. บรรยายรูปร่าง รูปทรงที่พบในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ศ ๑.๑ ป. ๒/๑)
๒. ระบุทัศนธาตุที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง และรูปทรง (ศ ๑.๑ ป. ๒/๒)

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

๑. รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น รูปวงกลม วงรี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และกระบอก
๒. เส้น สี รูปร่าง รูปทรงในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น งานวาด งานปั้น และงานพิมพ์ภาพ

สาระการเรียนรู้

๑. เส้น
 - ๑.๑ เส้นในสิ่งแวดล้อม
 - ๑.๒ เส้นในงานทัศนศิลป์
๒. สี
 - ๒.๑ สีในสิ่งแวดล้อม
 - ๒.๒ สีในงานทัศนศิลป์
๓. รูปร่างและรูปทรง
 - ๓.๑ รูปร่างและรูปทรงในสิ่งแวดล้อม
 - ๓.๒ รูปร่างและรูปทรงในงานทัศนศิลป์

ประโยชน์จากการเรียนรู้

สามารถใช้เส้น สี รูปร่างและรูปทรงที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมมาสร้างสรรค์เป็นงานทัศนศิลป์ได้

ลองคิด ลองตอบ

สิ่งที่มีลักษณะเป็นเส้นที่อยู่ในสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อะไรบ้าง

เส้น คือ รูปร่างและรูปทรง มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมและในงานทัศนศิลป์ นักเรียนต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจลักษณะของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แล้วนำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

เราสามารถนำเส้น คือ รูปร่างและรูปทรง มาสร้างสรรค์เป็นงานทัศนศิลป์ได้อย่างไรบ้าง

๑. เส้น

เป็นทัศนธาตุที่สำคัญและเป็นจุดเริ่มต้นของการออกแบบ สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ

เส้น แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑.๑ เส้นในสิ่งแวดล้อม

เป็นเส้นที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา ได้แก่

๑) เส้นในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ คือ เส้นที่ปรากฏอยู่ในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น เส้นโค้งของรู้งकिनน้ำ เส้นตรงของต้นไม้ เส้นโค้งบนตัวม้าลาย เส้นโค้งของดอกไม้

เส้นโค้งของรู้งकिनน้ำ

เส้นตรงของต้นไม้

เส้นโค้งบนตัวม้าลาย

เส้นโค้งของดอกไม้

๒) เส้นในสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ เส้นที่ปรากฏอยู่ในสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น เส้นโค้งของซุ้มประตู เส้นโค้งของเก้าอี้ เส้นตรงของขาโต๊ะ เส้นโค้งของตะกร้า

เส้นโค้งของซุ้มประตู

เส้นโค้งของเก้าอี้

เส้นตรงของขาโต๊ะ

เส้นโค้งของตะกร้า

๑.๒ เส้นในงานทัศนศิลป์

เป็นเส้นที่เกิดจากการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น เส้นโค้งในงานวาดภาพระบายสี เส้นตรงในงานปั้น เส้นโค้งในงานปั้น เส้นลักษณะต่าง ๆ ในงานพิมพ์ภาพ เส้นตรงในงานพับกระดาษ เส้นโค้งในงานออกแบบสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

เส้นโค้งในงานวาดภาพระบายสี

ชื่อผลงาน หมึกกลั้ม

เทคนิค สีเทียนน้ำมัน

ผลงานของ ด.ญ.อมลรดา รัตนะราช

เส้นโค้งในงานปั้น

ชื่อผลงาน ดอกไม้

เทคนิค ปั้นดินน้ำมัน

ผลงานของ ด.ช.ชาคริต เกิดเมฆ

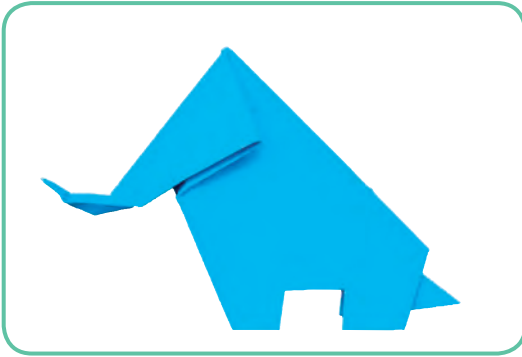

เส้นลักษณะต่าง ๆ ในงานพิมพ์ภาพ

ชื่อผลงาน ดั่งงูเขี้ยวทาง

เทคนิค ภาพพิมพ์กระดาษ

ผลงานของ ด.ช.ศุภสิทธิ์ หิมแก่

เส้นตรงในงานพับกระดาษ

ชื่อผลงาน ช้าง

เทคนิค พับกระดาษ

ผลงานของ ด.ช.ชาคริต เกิดเมฆ

เส้นโค้งในงานออกแบบสร้างสรรค์

จากเศษวัสดุ

ชื่อผลงาน แมลง

เทคนิค สร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

ผลงานของ ด.ช.ศุภสิทธิ์ หิมแก่

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักเรียนสังเกตเส้นลักษณะต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมและในงานทัศนศิลป์ นำมาสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ นำเสนอผลงานให้ครูและเพื่อน ๆ ชม แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

๒. สี

คือ **ความเข้ม**ของแสง หรือความถี่ของคลื่นแสงส่องมากระทบวัตถุ แล้วสะท้อนบางสีเข้าตาเราทำให้เห็นเป็นสี สีมีความสัมพันธ์กับแสง ถ้าไม่มีแสงจะมองไม่เห็นสี

สี แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๒.๑ สีในสิ่งแวดล้อม

เป็นสีที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา ได้แก่

๑) สีในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ คือ สีของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น สีของผลองุ่น สีของดอกบัวและใบบัว สีของท้องฟ้ายามเย็น สีของปลากัดไทย

สีของผลองุ่น

สีของดอกบัวและใบบัว

สีของท้องฟ้ายามเย็น

สีของปลากัดไทย

๒) สิ่งในสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นสิ่งของสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สิ่งของเครื่องเล่น สิ่งของตุ๊กตาหมี สิ่งของขวดแก้ว

สิ่งของเครื่องเล่น

สิ่งของตุ๊กตาหมี

สิ่งของขวดแก้ว

๒.๒ สีสันในงานทัศนศิลป์

เป็นสีที่เกิดจากการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น
สีในงานวาดภาพระบายสี สีในงานปั้น สีของโคมไฟในงานทัศนศิลป์
พื้นบ้านของภาคเหนือ

สีในงานวาดภาพระบายสี
ชื่อผลงาน พี่หมีอ้วน
เทคนิค สีเทียนน้ำมัน

ผลงานของ ด.ญ.อมลรดา รัตนะราช

สีในงานปั้น
ชื่อผลงาน เจ้าตัวเขียว
เทคนิค ปั้นดินน้ำมัน

ผลงานของ ด.ญ.นภสร อภิรัตน์พันธ์

สีของโคมไฟในงานทัศนศิลป์พื้นบ้านของภาคเหนือ

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักเรียนสังเกตสีในสิ่งแวดล้อมและสีในงานทัศนศิลป์ แล้ววาดภาพระบายสีถ่ายทอดสีสันตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ลงบนกระดาษวาดเขียน นำเสนอผลงานให้ครูและเพื่อน ๆ ชม แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

๓. รูปร่างและรูปทรง

รูปร่าง คือ เส้นรอบนอกของวัตถุ คน สัตว์ และสิ่งของ รูปร่างมีลักษณะเป็น ๒ มิติ คือ กว้างและยาว

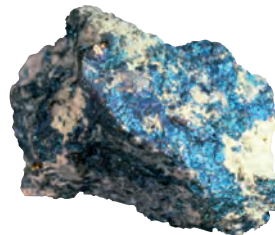
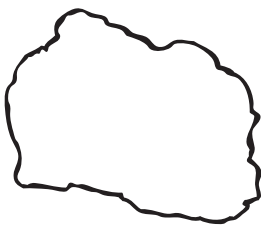
รูปทรง คือ โครงสร้างของรูปวัตถุ คน สัตว์ และสิ่งของ รูปทรงมีลักษณะเป็น ๓ มิติ คือ กว้าง ยาว และหนา

รูปร่างและรูปทรง แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๓.๑ รูปร่างและรูปทรงในสิ่งแวดล้อม

เป็นรูปร่างและรูปทรงที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา ได้แก่

๑) **รูปร่างและรูปทรงในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ** คือ รูปร่างและรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น รูปร่างและรูปทรงของหิน รูปร่างและรูปทรงของดอกไม้

รูปร่างและรูปทรงของหิน

รูปร่างและรูปทรงของดอกไม้

๒) รูปร่างและรูปทรงในสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ รูปร่างและรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น รูปร่างและรูปทรงของถ้วยกาแฟ รูปร่างและรูปทรงของโอ่งมังกร

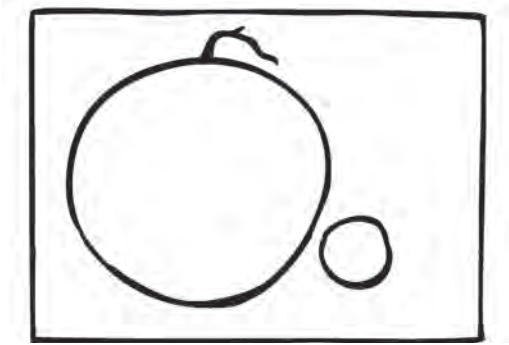
รูปร่างและรูปทรงของถ้วยกาแฟ

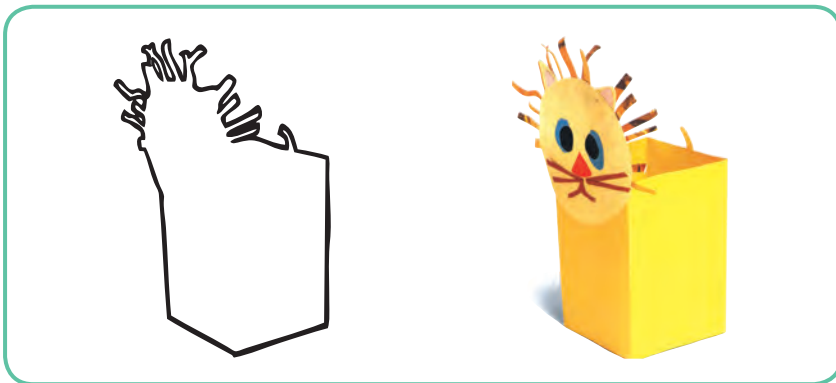
รูปร่างและรูปทรงของโอ่งมังกร

๓.๒ รูปร่างและรูปทรงในงานทัศนศิลป์

เป็นรูปร่างและรูปทรงที่ปรากฏในงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น รูปร่างและรูปทรงในงานวาดภาพระบายสี รูปร่างและรูปทรงในงานออกแบบสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

รูปร่างและรูปทรงในงานวาดภาพระบายสี

รูปร่างและรูปทรงในงานออกแบบสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักเรียนฝึกวาดภาพระบายสีรูปร่างและรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ตามความสนใจลงบนกระดาษวาดเขียน นำเสนอผลงานให้ครูและเพื่อน ๆ ชม แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

รายการอ้างอิง

ชลูด นิ่มเสมอ. (๒๕๓๔). *องค์ประกอบของศิลปะ* (พิมพ์ครั้งที่ ๒). ไทยวัฒนาพานิช. โรงเรียนรุ่งอรุณ. (๒๕๕๐ก). *MORE THAN ART มากกว่าศิลปะ : ลองเล่นกับธรรมชาติ*. แปลน พรินท์ติ้ง.

สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย, กุศลศักดิ์ พรราวศรี, กุลสรณ์ ระเด่นอาหมัด, ธวัชชัย รัตนะราช, วิภาพร ฝ่ายเพ็ญ, ประนอม ชั่วกลาง. (๒๕๔๘). *หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดปฏิรูป ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒*. วัฒนาพานิช.

บทสรุป

ศิลปะ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๑. เส้น

ได้แก่

๑.๑ เส้นในสิ่งแวดล้อม

เช่น

เส้นในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ

เส้นในสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

๑.๒ เส้นในงานทัศนศิลป์

เช่น

เส้นโค้งในงานวาดภาพระบายสี

เส้นลักษณะต่าง ๆ ในงานพิมพ์ภาพ

๒. สี

๒.๑ สีในสิ่งแวดล้อม

เช่น

สีในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ

สีในสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

๒.๒ สีในงานทัศนศิลป์

เช่น

สีในงานวาดภาพระบายสี

สีในงานปั้น

บทสรุป (ต่อ)

๓. รูปร่างและรูปทรง

๓.๑ รูปร่างและรูปทรงในสิ่งแวดล้อม

เช่น

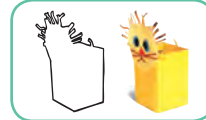
รูปร่างและรูปทรง
ในสิ่งแวดล้อม
ที่เป็นธรรมชาติ

รูปร่างและรูปทรง
ในสิ่งแวดล้อม
ที่มนุษย์สร้างขึ้น

๓.๒ รูปร่างและรูปทรงในงานทัศนศิลป์

เช่น

รูปร่างและรูปทรงในงานออกแบบ
สร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. นักเรียนสังเกตสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ แล้วระบุทัศนธาตุที่มีอยู่ในนั้น โดยใช้แบบบันทึกข้อมูล เสร็จแล้วนำเสนอผลงานให้ครูและเพื่อน ๆ ชม แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

๒. นักเรียนสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว แล้ววาดภาพระบายสีสิ่งที่นักเรียนชื่นชอบ โดยนำเส้น สี รูปร่างและรูปทรงมาใช้ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ลงบนกระดาษวาดเขียน นำผลงานไปมอบเป็นของขวัญเพื่อน ๆ ในโอกาสต่าง ๆ แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

๓. นักเรียนวาดภาพระบายสีคนในครอบครัวให้สวยงามตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ลงบนกระดาษวาดเขียน นำผลงานไปใช้ตกแต่งบ้านให้สวยงาม แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

โครงการงาน

นักเรียนเลือกปฏิบัติโครงการงานต่อไปนี้ตามความสนใจ หรือ คิดโครงการขึ้นเองโดยขอคำแนะนำจากครู แล้วปฏิบัติตามขั้นตอน การทำโครงการงาน

๑. โครงการงานสำรวจเส้น สี รูปร่างและรูปทรงที่อยู่ในสิ่งแวดล้อม และในงานทัศนศิลป์
๒. โครงการงานวาดภาพระบายสี โดยนำความรู้เรื่อง เส้น สี รูปร่าง และรูปทรงมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

นักเรียนสามารถนำความรู้จากหน่วยการเรียนรู้นี้ไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ออกแบบลายกรอบรูป ออกแบบที่คั่นหนังสือ ออกแบบที่ทับกระดาษจากก้อนหิน

คำถามทบทวน

๑. เส้นแบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ อะไรบ้าง
๒. สีที่นักเรียนพบเห็นในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ อะไรบ้าง ยกตัวอย่างมา ๕ สี
๓. รูปร่างกับรูปทรงแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
๔. รูปร่างและรูปทรงในงานทัศนศิลป์ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่าง มา ๓ ผลงาน
๕. เส้น สี รูปร่างและรูปทรง มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับ นักเรียนอย่างไรบ้าง